

Notifikace deficitu a dluhu vládních institucí - 2022 (Druhé notifikace, údaje zaslané Eurostatu)

2.10.2023 - Helena Houžvičková, Jaroslav Kahoun | Český statistický úřad

„Saldo hospodaření vládních institucí se oproti jarním notifikacím především v důsledku aktualizovaných informací o dani z příjmu právnických osob vylepšilo o 0,4 p. b. a skončilo v deficitu 3,2 % HDP. Výše dluhu zůstala téměř beze změny a dosáhla úrovně 44,2 % HDP,“ uvedla Helena Houžvičková, ředitelka odboru vládních a finančních účtů ČSÚ.

Saldo hospodaření vládních institucí v roce 2022 bylo revidováno oproti notifikacím z dubna 2023 o 29,6 mld. Kč. Vylepšil se nejen výsledek hospodaření ústředních vládních institucí (+15,9 mld. Kč), ale i hospodaření místních vládních institucí (+11,0 mld. Kč). Hlavním důvodem snížení deficitu byly aktualizované údaje o daňových příjmech od právnických osob.

Tab. 1: Notifikační tabulka deficitu a dluhu vládních institucí, Česká republika, 2019-2022

	Jednotka Rok				
	2020	2021	2022		
2019					
Saldo hospodaření sektoru vládních institucí	mil. Kč	16 709	-329 216	-310 628	-217 932
Konsolidovaný hrubý dluh sektoru vládních institucí	mil. Kč	1 740 263	2 149 822	2 566 731	2 997 615
Saldo hospodaření sektoru vládních institucí v % HDP	%	0,3	-5,8	-5,1	-3,2
Konsolidovaný hrubý dluh sektoru vládních institucí v % HDP	%	30,0	37,7	42,0	44,2

Celkové příjmy sektoru vládních institucí vzrostly v roce 2022 meziročně o 11,0 %, což v absolutním vyjádření představovalo nárůst o 277,9 mld. Kč. Nejvíce rostly příjmy ze sociálních příspěvků a z daní z příjmů následované daněmi z výroby a dovozu.

Celkové výdaje sektoru vládních institucí vzrostly v roce 2022 meziročně o 6,5 %, resp. 185,2 mld. Kč. Rostly především vyplacené sociální dávky, výdaje na hrubou tvorbu kapitálu a vydané úroky. Pokles byl zaznamenán u dotací.

Relativní výše dluhu vládních institucí na konci roku 2022 dosáhla úrovně 44,2 % HDP. Meziročně došlo k nárůstu výše relativní zadluženosti o 2,2 p. b. Ke snížení relativní výše zadlužení přispěl nárůst nominálního HDP (- 4,2 p. b.), zatímco nominální výše dluhu vzrostla ve vztahu k HDP o 6,4 p. b.

Výše dluhu oproti jarním notifikacím byla revidována pouze nepatrně u přijatých půjček (+0,5 mld. Kč); na konci roku 2022 dosáhla 2 997,6 mld. Kč. Hlavními složkami dluhu jsou emitované cenné

papíry a přijaté půjčky.

Za celý rok 2022 byl nárůst dluhu (430,9 mld. Kč) výrazně vyšší než výsledek hospodaření (- 217,9 mld. Kč) sektoru vládních institucí. Vládní instituce si vypůjčily o 213,0 mld. Kč více, než byla jejich potřeba financování, což se projevilo na straně aktiv zejména nárůstem hodnoty poskytnutých půjček, vkladů a ostatních pohledávek.

Ukazatele uvedené v tabulce 1 byly zaslány 29. září 2023 Eurostatu.

Poznámky:

Notifikaci deficitu a dluhu vládních institucí sestavuje a předkládá Evropské komisi každá členská země Evropské unie vždy za čtyři uplynulé roky a formou projekce za běžný rok, a to vždy ke konci března a září. Projekci běžného roku sestavuje a publikuje Ministerstvo financí. Kvantifikace fiskálních ukazatelů je založena na metodice Evropského systému národních účtů (ESA 2010) a slouží k hodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií. Podle maastrichtských kritérií výše deficitu nesmí překročit 3 % a úroveň kumulovaného dluhu 60 % HDP.

Přebytek/deficit vládních institucí je výše čistých půjček (+) nebo výpůjček (–) v systému národního účetnictví. Ukazatel vyjadřuje schopnost sektoru v daném roce financovat (+) jiné sektory ekonomiky nebo potřebu tohoto sektoru být ostatními sektory financován (–).

Dluh vládních institucí představuje nominální výši konsolidovaných závazků sektoru vládních institucí vyplývající z emitovaného oběživa, přijatých vkladů, emitovaných dluhových cenných papírů a přijatých půjček. U cizoměnových dluhových nástrojů zajištěných proti měnovému riziku je ocenění provedeno na bázi smluvního kurzu.

https://www.czso.cz/csu/czso/cri/notifikace-deficitu-a-dluhu-vladnich-instituci-2022-druhe-notifikace-udaje-zaslane-eurostatu?mtm_campaign=rss